

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ С ТЕХНОЛОГИИТЕ НА WEB 2.0

Радостина Тодорова, Гергана Мартинова

Нов български университет, гр. София

rtodorova@nbu.bg , gmartinova@nbu.bg

WEB 2.0 TECHNOLOGIES - DISSEMINATION OF THE INFORMATION

Radostina Todorova, Gergana Martinova

New Bulgarian University, Sofia

ABSTRACT: It is an imposing of new methods for communication and sharing, because of the dramatical changes which becomes with the dissemination of WEB 2.0 technologies. The libraries are striving to correspond to the increasingly user's need as the business is trying to move with the rapidly changed market. The accent of the article is on applicability of the free access WEB 2.0 applications like RSS, Blog, Wiki and etc. in The Library of New Bulgarian University. The main purpose is to accelerate the communication inside and outside of the library.

Драматичните промени, които настъпват с разпространение на WEB 2.0 технологиите, налагат нови методи за общуване и споделяне. Библиотеките се стремят да отговорят на непрекъснато нарастващите нужди на своите потребители, така както бизнесът се старее да бъде в крак с бързо променящия се пазар. Приложенията на WEB 2.0 са твърде много (Youtube, MySpace, Facebook, telepresence...) и затова обект на тази статия ще бъдат само тези, които вече използваме като библиотечна практика в Нов български университет.

Разпространение на информация от собствени информационни ресурси

Фиг. 1

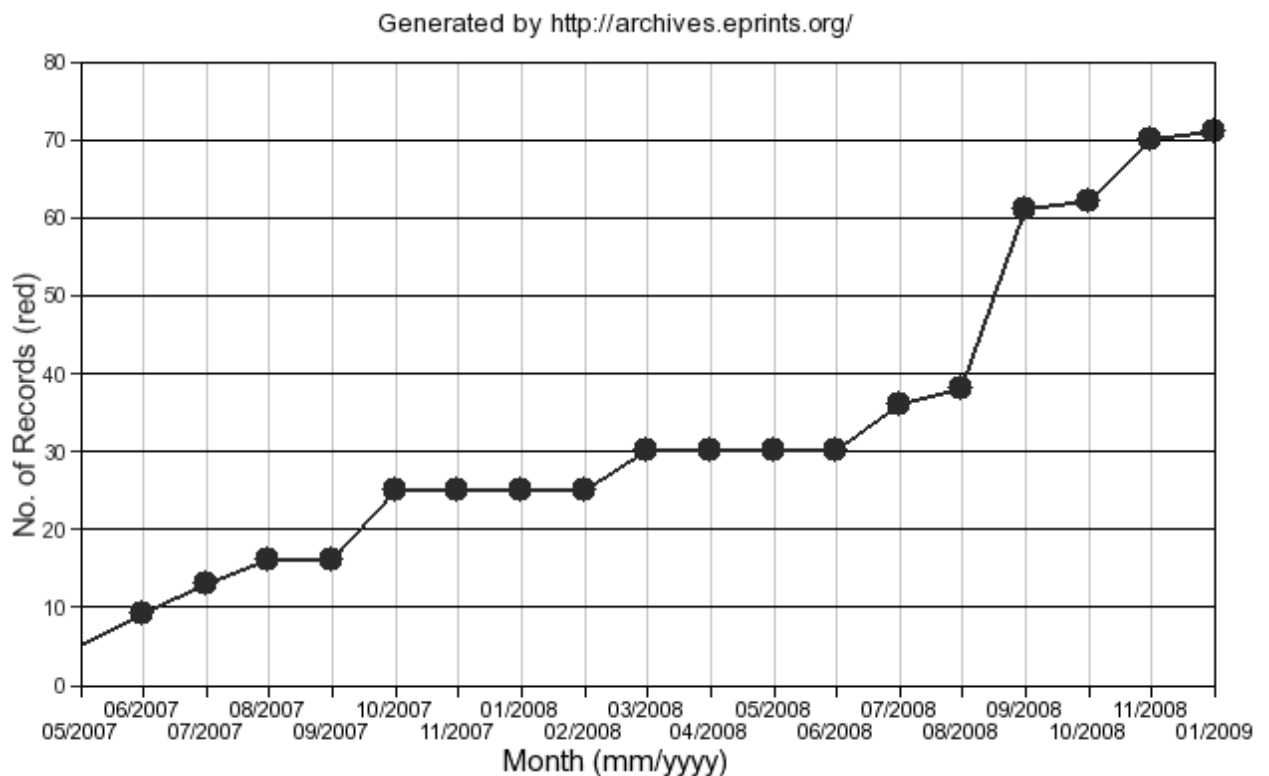
Най-ефективният начин за проследяване на новите заглавия, които постъпват в библиотеката на Нов български университет, се осъществява чрез RSS емисия, достъпна през електронния каталог. За да се възползвате от тази услуга е необходимо да се абонирате за нея. Как става това? Чрез кликуване на познатото оранжево лого (вж фиг.1). Това приложение на WEB 2.0 изисква специален софтуер, така наречения RSS

четец. Предлагат се много на брой свободни програми за четене на емисиите. Ако притежавате лична страница в Google или Yahoo можете да позиционирате “стенвестника” си за нови заглавия на подходящо място.

Блоговете вероятно са от най-обсъжданите приложения на WEB 2.0. Причината за това е тяхната достъпност. Всеки, който има желание и енергия да го поддържа, може да създаде свой блог. В България в края на 2007 г. се появяват първите библиотечни блогове. Нашият блог бе публикуван за първи път на 28.02.2008 г. и в неговия първоначален вид в обръщението към четящите, бе написано “че се стреми да ви запознава навреме с всичко, което се случва при нас”. И това наистина е така. От наименованията на рубриките може да се направи извод каква информация предимно се публикува в него – бази от данни с временен достъп, нови бази от данни, услуги, нови услуги, новини, проекти, технологии, изложби, хитринки. Появата на множество форми на това приложение на WEB 2.0 предоставя възможности за избор и така в началото на 2009 г. бе изцяло променен облика на нашия блог. Сега интерфейсът му е по-приятелски и по-функционален. Създадени са препратки към данни за библиотеката, анкети, информация за работното време. В RSS емисия се актуализират непрекъснато данните за новопостъпилите заглавия. Отделно има опция за личен абонамент чрез RSS за новостите в блога. Като цяло информацията е насочена към потребителите, но за наша най-голяма радост се оказва, че има и друга функция – играе ролята на архив – кога и какво се е случило в библиотеката.

Научният електронен архив (НЕА) на Нов български университет е единно отворено електронно пространство, което осигурява дълготрайно съхранение на електронни документи и съдейства за разпространение на научни резултати в глобалната мрежа. Той е част от международната инициатива OAI (Open Archives Initiative) и следва препоръките на Асоциацията на европейските университети (EUA) за утвърждаване на институционална политика, насърчаваща свободния обмен на знания. Използва свободен софтуер EPrints 3.0.3 с отворен код, разработен от School of Electronics and Computer Science към университета на Саутхемптън, Великобритания. В НЕА могат да депозират преподаватели (щатни и хонорувани) и докторанти, част от академичния състав на нашето висше училище. Необходимо е да направим следното уточнение, което е изключително важно – право на депозиране има единствено авторът. В случай на съавторство е необходимо поне един от авторите да бъде свързан с НБУ. Документите, които се включват в архива се описват

със следните елементи: заглавие, библиографско описание, файлов формат, официален интернет адрес на публикацията, анотация, тип на документа, предметни рубрики, идентификационен номер; данни от кого и кога е депозиран. При абонамент на RSS емисия е възможно проследяването на всяка новопостъпила публикация. Като предимства на този канал за комуникация може да се изтъкне оптимизиране на разпространението на научни постижения и повишаване на цитируемостта. Така участниците се присъединят към международната инициатива за свободно разпространение на научни достижения и информация. Фиг. 2 отразява натрупването на научен масив в

електронното депо на НБУ.

Фиг. 2

Международният консорциум “Електронна информация за библиотеките” (eIFL) поддържа портал, осигуряващ достъп до 97 институционални архива, между които е и НЕА на НБУ. Към момента е осигурен пълнотекстов достъп до 421 502 документа. Адресът на портала е: <http://eifl.cq2.org>

Разпространение на информация от лицензирани информационни ресурси

Все повече на брой стават лицензираните информационни ресурси, които ползват библиотеките и е добре потребителите максимално да се

възползват от предлаганите възможности, защото значително улесняват работата на ползващите ги. По отношение на предлаганите приложения на WEB 2.0 в тях, като че ли най-много се използват RSS емисиите. Тяхното приложение условно може да се раздели на две големи групи. Към първата се отнасят тези бази от данни, които предлагат RSS на всяко заглавие, а към втората тези, които имат повече възможности - емисии на проведено търсене, цитиране или по тема. Всички тези положителни характеристики се отнасят за чуждите бази данни. Българските се развиват доста по-бавно и до този момент предлагат единствено основни функции. Допълнителни, като създаване на собствен акаунт, изпращане на информация по зададен критерии по електронна поща или създаване на RSS емисии все още няма.

Сред самостоятелните електронни издания, като че ли най-много възможности предлагат от Икономедиа. Техните издания притежават блогове и дават възможности за RSS. Удобни са и двете емисии на държавен вестник - официалния раздел и обявленията за обществени поръчки. Ако приемем, че заглавията периодични издания, излизаци в България, са малко над 500, то около 5% от тях дават възможност на своите читатели да ползват приложения на WEB 2.0, което е изключително малко.

Вътрешна комуникация и разпространение на служебна информация чрез wiki

Социалните мрежи са приложение на WEB 2.0. Тяхната основна функция е да спомагат за натрупване на корпоративно знание и да повишават производителността. В сравнение с конвенционалните методи за knowledge management, социалните мрежи имат предимството да предоставят на хората контекстно свързана практическа информация в момента на нужда от нея. Те са по-спонтанни и се превръщат в част от ежедневието и начина на общуване в организацията.

Представете си например, че служител с дълъг стаж, който знае много за практиките и историята на организацията, напусне. И при най-добро желание от негова страна не може да предаде цялото знание, което натрупва през годините, а организациите губят от това. Затова все повече мениджъри оценяват стойността на натрупаните познания и опит и полагат усилия да ги запазят вътре в организацията. Все по-често се среща професията на специалистта по вътрешна комуникация. Негова основна роля е да идентифицира, насочва, структурира и съхранява знанието така,

че то да бъде достъпно и използваемо в работата на целия екип. В неговите задължения влизат писане и изпращане на съобщения, организиране на събития, координиране на информацията, публикувана във вътрешната мрежа на организацията. Той е човекът, който предлага идеи за различни форми на диалог със служителите - информационни сесии, брифинги, анкети, начини за обратна връзка. Тази част от дейността му отразява сериозната промяна в разбирането за вътрешни комуникации през последните десет години - време, в което мениджмънтът все повече се замисля как да ангажира повече служителите към случващото се вътре в организацията.

Каква е ролята на wiki като социална мрежа в библиотеката? Wiki може да бъде арматурата на служебната информация в библиотеките, защото управлява знанието, оптимизира комуникациите и влияе върху качеството на работните процеси. То е полезно средство за събиране на колективно знание, място където всички служители могат да споделят идеи и да черпят опит от другите. Достъпването до wiki се осъществява чрез собствено потребителско име и парола. Интерфейсът е лесен за използване. Системата дава възможност за търсене в цялата база натрупано знание. Практически се разполага с почти неограничен брой страници и връзки между тях. Публикуват се илюстрации, презентации и други видове файлове. Използването на външни препратки е добро допълнение към wiki.

Каква е ролята на библиотеките?

Основна роля на библиотеките в контекста на приложенията на WEB 2.0 е обучението на потребители за работа тях. Освен традиционният подход, разработване и разпространение на печатни информационни материали, се следи за осъвременяването на електронните информационни материали (презентации на бази данни). Изключително ползотворна е и индивидуалната работа с потребителите.

Вместо заключение

WEB 2.0 технологиите налагат нови методи за общуване и споделяне, повишават производителността и ускоряват процесите на комуникация в библиотеката.